

માધ્યમિક પરીક્ષા 2026-27

SENIOR SECONDARY EXAMINATION 2026-27

નમુના પ્રશ્નપત્ર

કક્ષા : 10th

Sub Code - 73

વિષય : ગુજરાતી (તૃતીય ભાષા)

પૂર્ણાંક : 80

સમય : 3:15 કલાકે

સામાન્ય નિર્દેશ :

- (1) પ્રશ્નપત્રમાં આપેલ બધા પ્રશ્નો જ લખવા અનિવાર્ય છે.
- (2) દરેક પ્રશ્નની સામે દર્શાવેલ ગુણ પ્રમાણે જવાબની લંબાઈ અને મુદ્દાઓનું આયોજન કરો.
- (3) પ્રશ્ન ક્રમાંક અને પેટા ક્રમાંક યોગ્ય રીતે દર્શાવો.
- (4) પ્રશ્ન સંખ્યા 1 થી 16 1 ગુણનો રહેશે.
- (5) પ્રશ્ન સંખ્યા 17 થી 22 2 ગુણનો રહેશે.
- (6) પ્રશ્ન સંખ્યા 23 થી 30 3 ગુણનો રહેશે.
- (7) પ્રશ્ન સંખ્યા 31 થી 34 4 ગુણનો રહેશે.
- (8) પ્રશ્ન સંખ્યા 35 થી 36 6 ગુણનો રહેશે.
- (9) પ્રશ્ન સંખ્યા 11,12,13,14,15,16 અને 20 કેસ બેઝડ પ્રશ્ન છે.

(10) પ્રશ્ન સંખ્યા 25, 26,31,32,33,34,35 અને 36 માં આંતરિક વિકલ્પ આપેલા છે.

વિભાગ : (અ)

પ્રશ્ન 1 દૂધના કટોરામાં બાળક શું શોધતો હતો ?

1

(અ) મીઠું

(સ) ગોળ

(બ) સાકર

(દ) પાણી

પ્રશ્ન 2 બાપુજીએ પોતાની મિલકત કોને બક્ષિસમાં આપી હતી ?

1

(અ) છગન પટેલને

(સ) સુરતના નિરાંત મંદિરને

(બ) છોટાલાલ વૈદ્યને.

(દ) મામા-મામીને

પ્રશ્ન 3 લેખકે બાળપણમાં અક્ષરો અને આંકડા કેવી રીતે શીખ્યા ?

1

(અ) માટીમાં લીટીઓ તાણીને.

(સ) પુસ્તક વાંચીને

(બ) શિક્ષક પાસેથી.

(દ) કમ્પ્યુટરથી

પ્રશ્ન 4 યુવાને મેયરને પત્રમાં કઈ "વ્યાપક માનસિકતા" દેખાડી ?

1

(અ) વૃક્ષ તરત જ કાપી નાખવા કહ્યું,

(સ) વૃક્ષને પંદર દિવસ પછી કાપવા કહ્યું,

(બ) કંઈ જ ન લખ્યું,

(દ) રસ્તો ન બનાવવાની

પ્રશ્ન 5 ગવરીબાઈએ ગિરિપુરમાં શું બનાવ્યું હતું ?

1

(અ) ઝૂંપડી

(સ) મહેલ

(બ) ઘર

(દ) મંદિર

પ્રશ્ન 6 જ્ઞાન મેળવવા માટે શું કરવું જોઈએ ?

1

અ ભક્તિ.

(સ) પૂજા

બ જ્ઞાની ગુરુ (દ) ગુરુ

પ્રશ્ન 7 નરસૈયાને મદદ કરવા માટે ભગવાન કોનું રૂપ ધારણ કરે છે ?

1

(અ) કુંભારનું (સ) સોનીનું

(બ) ખેડૂતનું (દ) વાણિયાનું

પ્રશ્ન 8 'હવે કોઈને ' કવિતામાં કવિના મતે પહેલાના સમયમાં લોકો વચ્ચેનો

સંબંધ કેવો હતો ?

1

(અ) ઔપચારિક (સ) અજાણ્યો

(બ) દુશ્મનાવટ વાળો (દ) આત્મીય સંબંધ

પ્રશ્ન 9 "આવો, થંભો પાછા સરકો," આ પંક્તિ

કૃતિનો કયો ભાવ દર્શાવે છે ?

1

(અ) ગુસ્સો (સ) ઉતાવળનો

(બ) પ્રેમ અને સમાધાનનો (દ) ઉદાસીનો

પ્રશ્ન 10 સંજ્ઞા અને સર્વનામની વિશેષતા દર્શાવતા શબ્દોને શું

કહેવાય છે ?

1

(અ) વિશેષણ (સ) કહેવત

(બ) નામયોગી (દ) સર્વનામ

નીચેનો પઠિત ગદ્યાંશ વાંચી તેની નીચે આપેલ પ્રશ્ન સંખ્યા 11 થી 13 નો સાચો ઉત્તર લખો.

"વરસાદના દિવસોમાં માટીની ગંધનો કેફ ચડતો. વરસાદ તો પછી આવતો, પણ વરસાદ આવી રહ્યો છે તેની વધાઈ ખાતી સુગંધ પહેલા આવતી. જ્ઞાતો માટીમાં, ખાતો માટીમાં, માટી

મિશ્રિત પાણીનો સ્વાદ હજુ જીભ ઉપર બેઠો છે જ્યારે જ્યારે નવી ઢોચકીનું પાણી પીવા મળે ત્યારે એ સ્વાદ જીવતો થાય છે."

પ્રશ્ન 11 વરસાદની વધાઈ ખાતી સુગંધ ક્યારે આવે છે?

1

(અ) વરસાદ પછી (સ) ઉનાળામાં

(બ) વરસાદ આવે તે પહેલાં (દ) શિયાળામાં

પ્રશ્ન 12 'નવી ઢોચકી' શું છે ?

1

(અ) નવું વાસણ. (સ) પેન

(બ) મારીનું નવું માટલું (દ) પુસ્તક

પ્રશ્ન 13 માટીની મ્હેકથી લેખકનું અસ્તિત્વ ભર્યું ભર્યું કેમ

થઈ જતું ?

1

(અ) તરસ લાગતી (સ) માટી સાથેનું બાળપણનું જોડાણ

(બ) થાક ઉતરતો (દ) ઊંઘ આવતી

નીચેનો પઠિત ગદ્યાંશ વાંચી પ્રશ્ન સંખ્યા 14 થી 16 ના ઉત્તર આપો.

"આખા હિંદુસ્તાનમાં આજે દુકાળ છે. સિંધ, મેવાડ, માળવા, કાશીઅને ઠેઠ કંદહાર લગી લોકો તરસે મરે છે અને પાનખરમાં પાંદડા ખરે તેમ ખરે છે. વખત એવો બારીક છે કે ભલભલાની લાજ જવાનો વખત છે. સાત ખોટના દીકરાના મોંમાંથી બાપ બટકું રોટલો કાઢી ખાય છે. મૂઠી ધાન સારું મા-બાપ દીકરાને વેચે છે. શી ખબર શું થવા બેઠું છે?" રાજા કહે છે - રામજી રાખશે તે રહેશે. પણ આવા વખતે રૈયતને ટકાવી રાખવી એ રાજાનો રાજધર્મ છે."

પ્રશ્ન 14 "પાંદડા ખરે તેમ ખરે છે" અહીં _____ ની સરખામણી કરવામાં

આવી છે ?

1

(અ) ઝાડની (સ) દુકાળમાં મરતા લોકોની

(બ) પૈસાની (દ) રાજાની

પ્રશ્ન 15 "રૈયતને ટકાવી રાખવાનો" એટલે શું?

1

(અ) પ્રજાને મારવી (સ) પ્રજા પાસેથી કર લેવો

(બ) પ્રજાને જીવતી રાખવી (દ) પ્રજાને ડરાવવી

પ્રશ્ન 16 આ ગદ્યખંડનો મુખ્ય સંદેશ શું છે?

1

(અ) શાસકે પ્રજાની જવાબદારી લેવી જોઈએ.

(બ) લોકોએ ભૂખે મરવું જોઈએ

(સ) રાજાએ લોકોને મારવા જોઈએ.

(દ) રાજાએ કશું ન કરવું જોઈએ.

વિભાગ : (બ)

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

પ્રશ્ન 17 બાપુજી કયા રોગથી પીડાતી હતા ?

2

પ્રશ્ન 18 રેતીમાં રહેલા ભેજને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

2

પ્રશ્ન 19 'ઘર' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ ઉપયોગ કરી એક વાક્ય

બનાવો.

1+1=2

પ્રશ્ન. 20 નીચેના વાક્યોને વિરામચિહ્ન મૂકીને ફરીથી લખો.

1+1=2

(1) મા મને ભૂખ લાગી છે.

(2) તુ ક્યારે આવ્યો

નીચેના અપહિત ગદ્યાંશને વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના

ઉત્તર આપો.

"અનુ અને પ્રિયા બેસ્ટ ફ્રેન્ડ હતી. એકવાર પ્રિયાના પપ્પાની નોકરી છૂટી ગઈ અને ઘરમાં તકલીફ આવી, પ્રિયા સ્કૂલે આવવાનું બંધ કરી દીધું અનુએ તેને મદદ કરી. રોજ નોટ્સ લખેલ આપ્યા, ટ્યુશનની ફી માટે શિક્ષકો સાથે વાત કરી. એક વર્ષ પછી પ્રિયાએ 85% લાવીને પાસ થઈ. પ્રિયાએ કહ્યું "સાચો મિત્ર મુશ્કેલીમાં જ ઓળખાય."

પ્રશ્ન 21 પ્રિયાએ શાળાએ આવવાનું બંધ કર્યું તે સમયે પ્રિયાના મનમાં કેવા

ભાવ હશે ?

1+1=2

પ્રશ્ન 22 જો તમારો મિત્ર આર્થિક તકલીફના કારણે ભણી ન શકતો હોય તો તમે તેને કઈ રીતે મદદ કરશો ?

1+1=2

વિભાગ : (સ)

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

પ્રશ્ન 23 થેન્ક યુ મિ સેક્ટર' પાઠમાં સેક્ટરીનો નિર્ણય અને ડૉ

કિરણબેદીની મહેનતની તુલના કરો.

1+1+1=3

પ્રશ્ન 24 મહાદેવે કરેલા નિર્ણય પરથી આપણને શું શીખ મળે ?

તમે સમાજ માટે શું જવાબ આપશો ?

1+1+1=3

પ્રશ્ન 25 કવિ અખો ભગત કોને મૂરખ ગણાવે છે ?

1+1+1=3

(અથવા)

ઢોંગી ગુરુઓ પર કટાક્ષ કરતા અખો શું કહે છે ?

પ્રશ્ન 26 આજના સમયમાં લોકો સ્વાર્થી બની ગયા છે.'હવે કોઈને'

કવિતાને આધારે આ વિધાનને માન્યતા આપો .

1-1+1=3

(અથવા)

"જે ચૈદ લોકનો મહારાજ રે, મહેતા માટે થયો બજાર રે." આ પંક્તિ પરથી ભગવાનની ત્રણ ઉદાર ભાવનાઓ લખો.

પ્રશ્ન 27 ગવરીબાઇએ કેવી રીતે હરિગુણ ગાયા હતા ?

1+1+1=3

પ્રશ્ન 28 નીચે આપેલ સમાસ ઓળખાવો.

1+1+1=3

(1) નવરાત્રિ

(2) માતાપિતા

(3) ભીતપત્ર

પ્રશ્ન 29 માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.

(અ) વિરોધી શબ્દ ઓળખાવો.

1+2=3

કતાર સાવ ધીમી ગતિએ આગળ વધતી.

(બ) સાચી જોડણી લખો.

(1) અતીથી

(2) પરિક્ષા

પ્રશ્ન 30 રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

1+1=1=3

(1) ઊંચે ટાંક વળવી.

(2) હાથ પીળા કરવા.

(3) હાથ ધોઈ નાખવા

વિભાગ (દ)

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

પ્રશ્ન 31 બાપુજીએ લેખકને શું બોધ આપ્યો તેનું વર્ણન કરો.

1+1+1+1=4

(અથવા)

રીક્ષામાં બેઠા પછી લેખક-રીક્ષાવાળા વચ્ચે થયેલો સંવાદ

રજૂ કરો.

પ્રશ્ન 32 લેખક મહિલાઓને શા માટે 'વીરાંગના' શબ્દથી નવાજે છે ?

1+1+1+1=4

(અથવા)

પ્રકૃતિને શા માટે માતા કહેવામાં આવી છે ? વેલી ઓફ

ફ્લેવર્સ' પાઠના આધારે સમજાવો.

પ્રશ્ન 33 તમને કયું ફૂલ ગમે છે? શા માટે? 'ફૂલની સાથે રમત'

કવિતાના આધારે સમજાવો.

1+1+1+1=4

અથવા

'ટ્રેન' કાવ્યમાં કવિ ટ્રેનને જીવનની સાથે શા માટે સરખાવે છે?

વિચારીને લખો.

પ્રશ્ન 34 તમે બિમાર હોવાથી શાળામાં ત્રણ દિવસ જવા માટે અસમર્થ

છો તો શાળાના આચાર્યને અરજી લખો.

1+1+1+1=4

(અથવા)

તમારો મિત્ર ધોરણ 10 માં બોર્ડની પરીક્ષામાં પ્રથમ નંબરે

પાસ થયો છે તો તેને અભિનંદન પાઠવતા પત્ર

લખો.

પ્રશ્ન 35 તમારી શાળામાં યોજાયેલ સ્વતંત્રતા દિવસના

ઉજવણીનો અહેવાલ લખો.

1+1+1+1+1+1=6

(અથવા)

તમારી શાળામાં જરૂરિયાતમંદ વિદ્યાર્થીઓ માટે શરૂ કરેલ

‘પુસ્તક બેંક ઉદ્ઘાટન’નો અહેવાલ લખો.

પ્રશ્ન 36 કોઈ એક વિષય પર ગુજરાતી ભાષામાં નિબંધ લખો.

1+1+1+1+1+1=6

(1) 2026 ની સ્માર્ટ ટ્રેન અને મારું ગામ

(2) વિદ્યાર્થી જીવનમાં અનુશાસનનું મહત્વ.

(3) જો હું વડાપ્રધાન હોઉં તો....

માધ્યમિક શિક્ષા બોર્ડ, રાજસ્થાન, અજમેર

માધ્યમિક/ઉચ્ચ માધ્યમિક પરીક્ષા પ્રશ્નપત્ર ઉત્તર તાલિકા

કક્ષા : 10 અંક : 80 વિષય : ગુજરાતી

પ્રશ્ન સં.	અપેક્ષિત ઉત્તર	અંક વિભાજન (ક્રમ)	પા.પુ. પૃષ્ઠ સંખ્યા
1	(બ) સાકર	1	21
2	(સ) સુરતના નિરાંત મંદિરને	1	34
3	(અ) માટીમાં લીટીએ તાણીને	1	58
4	(સ) વૃક્ષને પંદર દિવસ પછી કાપવા કહ્યું	1	79
5	(દ) મંદિર	1	5
6	(બ) જ્ઞાની ગુરુ	1	8
7	(દ) વાણિયાનું	1	13
8	(દ) આત્મીય સંબંધ	1	15
9	(બ) સમાધાનનો	1	—
10	(અ) વિશેષણ	1	—
11	(બ) વરસાદ આવે તે પહેલાં	1	—
12	(બ) માટીનું નવું માટલું	1	—
13	(સ) માટીનું સાથેનું ભાવનાત્મક જોડાણ	1	—
14	(સ) દુષ્કાળમાં મરતા લોકોની	1	—
15	(બ) પ્રજાને જીવતી રાખવી	1	—
16	(અ) કપરા સમયમાં શાસકે પ્રજાની જવાબદારી લેવી જોઈએ	1	—
17	પ્લેગના ગાંઠના રોગથી	2	34
18	નીતર્યું પાણીને નામથી	2	43
19	ગૃહ, સદન, નવા ગૃહમાં પ્રવેશ કર્યો.	1+1=2	31
20	માં મને લાગે છે. તો ક્યારે આવ્યો ?	1+1=2	—
21	દુઃખ અને લાચારી— શરમ અને નિરાશા વગેરે	1+1=2	—
22	અભ્યાસની મદદ, શાળાની મદદ, માનસિક સહારો વગેરેના આધારે	1+1=2	—
23	સેકેટરીનો નિશ્ચય યોગ્ય ન હતો; કિરણબેદીએ હાર ન માની, મહેનત કરી.	1½+1½=3	38
24	શીખ, સહયોગ, યોગદાન	1+1+1=3	51
25	વારંવાર પથ્થરને પુછતા આપને . વારંવાર પાણીની ગંગા સ્નાન કરનારને. તુલસી પાન તોડનાર. (અથવા) અખાના છપ્પા કવિતા ના આધારે.	1+1+1=3	64

પ્રશ્ન સં.	અપેક્ષિત ઉત્તર	અંક વિભાજન (ક્રમ)	પા.પુ. પૃષ્ઠ સંખ્યા
26	આજના સમયમાં લોકો સ્વાર્થ જુએ છે; નાનકડી અણબનાવથી સમાજમાં અંતર વધે છે. આજના સમયમાં લોકોએ શાંતિ રહેવું જોઈએ. (અથવા) ભગવાનની ઉદારતા અને નમ્રતા, આખા બ્રહ્માંડના માલિક, લાજ રાખવાનો ઘર બની વાણીયા બનીને આવવું.	1+1+1=3	13
27	ગિરીપુરમાં મંદિર બનાવીને, નિર્ભયા થઈને, દરેક જાતિના લોકો સાથે મળીને વગેરે.	1+1+1=3	02
28	સમાસ ઓળખાવો — (1) દ્વિગુ સમાસ (2) બ્રહ્મ સમાસ (3) મધ્યમપદલોપી સમાસ	1+1+1=3	73
29	(અ) વિશેષણ ઓળખાવો — ધીમી (બ) જોડણી સુધારો — (1) અતિથિ (2) પરીક્ષા	1+1=2 / 1+1+1=3	56 / 24 / 42
30	(1) મનમાં નિરાશા થવી (2) પરણાવવું (3) આશા મૂકવી	1+1+1=3	42
31	બીજાનું ભલું કરવું, દાન કરવું, આપેલ માંગ્યું નહીં. (અથવા) કેમ કરતો હું માણસ આનો પાટ ના આધારે.	1+1+1+1=4	33
32	યુવાનો અને મહિલાઓ પાણીપુરી ખાવાથી બેક્ટેરિયા ના કારણે બીમાર પડે છે છતાં તે ફરી પાછી પાણીપુરી ખાય છે એટલે લેખક કટાક્ષમાં કહે છે વગેરે પાઠ ના આધારે (અથવા) માતાની ગોડ મારન મળે તેવા મળે પગના પરમ શાંતિ નો અનુભવ થાય છે	1+2+1=4	63 / 68
33	- ગુલાબ, સુંદરતા, ખુશ્બુ, કીમળતા, મધુરતા, નિર્મળતા, નાજુકતા વગેરે (અથવા) જીવન છે ટ્રેન જેવું છે, જીવનરૂપી ટ્રેન આ દુનિયામાં આવે છે.	1+1+1+1=4	74
34	મોકલવાનું સરનામું, લખનારનું સરનામું, વિષય-વિસ્તાર અને સમાપનના આધારે ગુણ આપવા.	1+1+1+1=4	15
35	પ્રસંગનું યથાતથ નિરૂપણ સચોટ અને ટૂંકું વર્ણન તારીખ, દિવસ, અને સમયગાળો ચોકસાઈ પૂર્વક, સરળ આનેસડી ભાષા.	1+1+1+1+1+1=6	81

પ્રશ્ન સં.	અપેક્ષિત ઉત્તર	અંક વિભાજન (ક્રમ)	પા.પુ. પૃષ્ઠ સંખ્યા
36	- આરંભ, વિષયવસ્તુ, સમાપન, સમય, સમાધાન. - આજની દૃષ્ટિએ તેના લાભ અને હાનિ. - જીવનમાં મહત્વ. - કલ્પના. - સૂચના.	1+1+1+1+1+1=6	78

BSER